

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Megyedévre „ 2.50
Egy óra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főplaccz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
sekeltebb árszámítás
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A vidéki sajtóról.

Debreczen, október 10.

[K—cz.] Joggal nevezzük a sajtót mai napság nagy hatalomnak. A ki ezt kétségbe vonná, azt a legújabb kor eseményeire és a mindennapi tapasztalásra utaljuk.

A sajtó ma kutat és vizsgál. A rendelkezésére álló adatokból ítél, sújt vagy felemel, bátorít vagy lever, megdicsér vagy porig alá; az emberek félik hatalmát és méltán.

Hogy azután ítéletében s ez ítélet nyomában fakadt jutalmazásban és büntetésben igazságos-e mindig, nem bizonyos.

De nem szándékunk ez alkalommal a nagy világi sajtóról beszélni hanem arról a szűkebb körű sajtóról, mely a vidéken szolgálja a különböző nemes érdekeket.

Ha kisebb körben mozog is, mindazonáltal végtelen sok nemesnek, üdvösnek, szépnek és jónak válhatik forrásává.

A vidéki sajtó ugyanis organuma azon kisebb közvéleménynek, mely bizonyos kérdések felett egyes vidékeken alakul, s mivel ép ez okból nem országos hanem helyi érdekeket védelmez, győzelemre jutása e kisebb közvéleménynek nem annyira országos fontossága, mint inkább egyes vidékekre áldáshozó.

A vidéki sajtó létezési jogosultságát, gyakorlati hasznát, szívképző

eredményeit kétségbe vonunk nem szabad.

Hajlandó vagyok azt mondani, hogy még a legsilányabb vidéki lap is jobb a semminél.

Mert a kevésbbé jónál még lehet valami jó, de a semmiből elvégre se várhatunk egyebet a semminél.

A tudomány, a művészet, irodalom, és társadalom terén pedig a semmi, — ha szabad így kifejezni magunkat — kétségbeejtő valami; a haladás megelője, verme és sirja minden üdvös mozgalomnak.

Sokan nem fektetnek semmi súlyt a vidéki sajtóra és igen sokszor megtörténik, hogy a vidéki lapszerkesztő lelkének egész munkásságával, mondjuk szívének egész erejével arra törekszik, hogy lapja a közvéleménynek hü tolmácsa legyen, hogy a helyi érdekeket becsületesen szolgálja és mi a jutalma? Az, hogy a legtöbb esetben küzd a részvétlenséggel, lelkesedésének szárnyai megtörnek és kénytelen pártolás és előfizetők hiányában lapját beszüntetni. Az eszme elbukik a közönyösség jégesője alatt, az irigy lelkek titokban vagy nyíltan örvendenek a becsületese munka romjain és sok helyi kérdés, nem lévén egy lap, mely a közvéleménynek tolmácsa volna — megbukik.

Én magam részéről mindig sajnálom, ha egy-egy vidéki lap hosszú szellemi és anyagi haldoklás után elszenderül.

Sokan azt hozzák fel, hogy né-mely vidéki városban két-három köz-érdekű hetilap jelenik meg, melyek mind különböző szempontokból mérlegelik a helyi érdekeket és ez érdekek megvédésére vagy fejlesztésére vonatkozó nézeteket, úgy, hogy olvasva a különböző véleményeket, az olvasó alig tud kiigazodni a vélemények labirintjából.

Ámde ne feledjük, hogy az újságot nem gyermekeknek, hanem önálló gondolkozású férfiaknak írjuk, a kik a sajtó ítéletüket is egybevetik a sajtó ítéletével és azután legjobb belátásuk szerint cselekszenek.

A vidéki szerkesztőnek egyéni véleménye tehát nem köt meg senkit a gondolkozásban és az érett megfontolás után tett cselekedetben.

A vidéki sajtó eszmét vet fel és míg ez eszmét a maga gondolkozása szerint megvilágítja egyszersmind annak nagyobb megvilágítására szívesen nyújt tért. A becsületese sajtó nem egyéni véleményének diadaláért küzd, hanem az általa felvetett eszme megtestesüléseért. Jelszava: győzzön a jobb!

S ha talán az a vidéki lap nem elégíti ki miadazokat a kényes és sokszor nagyon kihegyezett kívánatokat, ne feledjük, hogy leggyakrabban ez nem a szerkesztő és kiadó hibája, hanem forrása ott keresendő, a vidéki közönség indifferentismusában és tulki-vánalmaiban. Ne feledjük a nagy Széchenyi mondását, hogy „Hibát találni

T Á R C Z A.

Hulló levelek.

— Egy barát naplójából. —

Osszeszedte:
Elekes Sándor.

Nem a virágnak fáj,
Ha válik az ágtól.

Ott ültünk a kis ház előtti kőpadon jó anyám és én. A távoli kékes bércek felfogták a leáldozó nap bucsu sugarait. Előtűnk zöld térség terült el, a közepén kis patakkal, partján a virágok ezrével, s egy-egy öreg tölgygyel, mely messzi terjeszti sudarait.

Az ereszről lombán bocsátja alá a rep kény kuszó sudarait, meg-meg lebben olykor, engedve az ott átröppenő szellőnek. — A távolból áthallatszik az Olt egyhangú zokogása, a havasok tompa moraja, zizegése a parti pádasoknak, azt ezüst nyártának.

Merengve ültem anyám mellett. Elzárva a külvilág zajától lelkem a viszontlátás örömetől betelve e néma képen csüggött. Hallgatagon néztem a messzi távo ba, s kerestem az ok és az okozat közötti összefüggést. A nagy természetnek ezer alkotásán tutott át képzetem, s végre is megállapodtam önmagamnál. Rátértem régi eszméimre, kinzó aggodalmaimra s kerestem egy én előttem alig ismert világban, a szív, az érzelmek honában örök bánatom indító okát.

Kihívtam a sorsot, legyőztem. Agyam kifáradt. Vigaszt, meggyugvást, avagy a bizalomnak, reménynek legkisebb szálát sem találtam. Tulajdonképen bánatom okát sem ösmertem. Kutattam én szívem mélyében, az átélt események között kerestem levertségem okozóját. Ábrándozásomat, élénk képzelgésemet tettem okára; megczáfoltam önmagammat. Hiszen édesdeden engedtem magam ríngattatni ábránd képeim által, hagytam szívem és eszemnek, hogy féktelen csapongásában új világot alkosson magának, képzeleteim tulragadtak, felülemeltek a földi dolgokon, érzéktelen bódultságba ejtettek s mégis, ha nem teljesedtek reményeim, nem valósultak meg ábrándképeim, feledni tudtam csalódásomat. Szívemet, csapodárságomat vontam, kérdőre beteges agyrémeimért.

Ha a szerelmet való értelmében érzem — gondoltam — kihozna fásultságomból. Szerettem. Azt hittem szerelmem őszinte Midőn szerelmem tárgya megcsalt én hideg maradtam. Tehát e szerelem nem volt igazi érzélem. Én e gondolatban a földi szentségek összeségét egyesítettem, oltár volt előttem mindig melyen az emberi érzelmek megtisztultan istenhez emelik a köznapi lelket. Oh! mint vágytam e magasság után... Megjön, megkell jönnie a rendeltetés teljes összhangjával, s e boldogságnak ki kell hozni egyhanguságomból.

A becsületese küzdelem igaz pálmát nyujt a győzőnek. Az élet megvert, keresztire feszítet mig szétbolyogtam a világban; a go-

nosz száz alakban sugta tülembé csábzavait a legnagyobb nyomorban hittem, hogy az áll homlokomra írva: eredj essél kétségbe, ne teljessüljön egy vágyad, ne találj egy őszinte szívre! És én e tuskés, zsaratnokos uton haladva megtépeltem, összetörve édes bizalommal reméltem, hittem! Az a selytelmes kar volt az mikor az addig hallgatag szív életet nyert s vágynak tárgyát kutatta mindenben, s ha a csalót meg nem találta szeretetével a nyomort háőzta be arany-szalakkal. Mennyi édes reménye van a szenvedésnek is, ha a szerelem, homlokára tüzi koszoruját.

Én éreztem, hogy e koszorúból egy az én homlokomat is köríti, és e tudat önbizalmat adott mindenre. És az én boldogságom mégsem volt teljes. Szívemben ürt éreztem, mely — bár megvoltam nyugodva — lelkemben az ő-szhangot megzavarta. E gondolatnál önkénytelenül, mosolyogva fordultam szegény jó anyámhoz.

Szívemben olvasható, mert könyves szemekkel néztem reám. Szótlapul végig simított a homlokomat s megcsókolta. És e csók olyan jól esett. Szívem megkönnyebbült, és még is hiányát éreztem lelkem nyugalmának mit soha semmi többé vissza adni nem lesz képes. Jó anyám a te anyai csókid sem.

Három tavasz hozott új virágot, három ősz hullatta lombát. Az elsőn eltemették atyánkat, támszunkat; a másik nővérem ravatalára borított gyászleplet; a harmadik

vajmi könnyű és ahhoz mindenki tud, de jobbat előállítani — bizony nem.

A vidéki sajtó szellemi munkásainak jutalma nem az anyagi haszon, mert ugyan van-e gazdag vidéki lapszerkesztő? hanem az a boldogító öntudat, hogy használt annak a kis körnek, melyben él, használt azon városnak, melynek nemes érdekeit szívén viseli.

Szívemből ohajtom, hogy ily irányban munkálkodjunk mindannyian. Vitatkozzunk, de soha személyes ügyeinkről, mely úgy sem érdekeli a komolyabb közönséget, hanem vitatkozzunk oly ügyekről, melyeknek a felmerült viták folyamán történt megvilágításával, azok egyikének, másikának diadalát előmozdítjuk.

Ne legyen ajkainkon mindig a „Carmen lugubre“, hanem örvendjünk egymás életének. Ne mondjunk egymásról rosszat, míg biztosan nem tudjuk, igaz-e az? és azután, ha megvagyunk győződve róla, kérdezzük meg önmagunktól: miért mondjuk el?

Örködjünk nemes városunk érdekei felett és ne legyünk szűkkeblűek ott a dicséretben és azokkal szemben, a hol és kik azt érdemlik. A becsületes munka elismerése aczélozza az erőket. Az elismerés pálmája mellett azonban legyen ott a szellemi ostor, mely suhogjon azok felett, kik a közjó örve alatt magánérdekeket hajhásznak.

— A király otthon. Ő Felsége a király tegnap érkezett kíséretével Gödöllőre, külön udvari vonaton. A király kíséretében voltak: Luitpold bajor herceg, Ferdinánd toszkánai nagyherceg, herceg Hohenlohe főudvarmester, gróf Paár főhadsegéd, herceg Liechtenstein, aradvári König és Claudy udvari ta-

nácsosok. A külön vonatot a m. kir. államasutak elnök-igazgatója, Ludvig Gyula miniszteri tanácsos vezette. A pályaudvaron a hatóságok fejei üdvözölték Ő Felségét, a ki a kastélyba hajtván, itt Kallina főerdőmester, Pettera fővadász, Deininger jószágigazgató és Odray kanonok által fogadtatott. A lépcsőházban Ő Felsége a királyné várta felséges férjét. Dejeuner után rövid sétára mentek Ő Felségeik. Délután 3 órakor nagy szarvas-vadászat volt a szentkirályi pagonnyban.

Az egész vidék örül és ünnepi hangulatban van a királyi pár régnélküli jelenléte miatt és aki megszokta kezét a közvélemény pulzáására tenni, az — mint a „Pester Correspondenz“ írja, — örömtől való izgatottságot fog észre venni a magyar nemzetben ama boldogító tény miatt, hogy imádott királynéja és szeretett királya ismét körében időzik. — Ő Felségeik a legjobb egészségnek örvendenek és viruló színben vannak.

— A Bánffy-kabinet és a pártviszonyok. Kedvezőtlenebb auspiciumok mellett még soha egy minisztérium sem vette át hivatalát, mint a Bánffy-kabinet. Az előtte volt Wekerle minisztérium, amely fényes szónokai miatt kiváló népszerűségnek örvendett, az országot alig legyőzhető izgatottságban, a képviselőházat veszedelmes szétszakítotttságban és a legfontosabb reformokat befejezetlenül és biztosíthatatlanul hagyta hátra. Mindenekelőtt a kormányzó szabadelvű párt bizalmatlanná vált elemeit kellett szilárd szerkezetbe hozni és a párt önbizalmát új életre keltetni. A korona bizalmával kitüntetve, sikerült báró Bánffy miniszterelnök kormányzati programjának komolysága által, az elhatározottság és erély által, melylyel a szabadelvű egyházpolitikai törvényjavaslatokhoz ragaszkodott, a szabadelvű párt osztatlan bizalmát és lelkesedését felkelteni és a pártot nemcsak kormányképesnek megtartani, hanem ellenállásra képessé és harc-készszé is tenni. A szakadás az ellenzéki pártokban tovább tart és az ellentétek kiegyenlítésére gondolni sem lehet. A parlamenti pártviszonyoknak ez az alakulása szintén egyik erősségét képezi a szabadelvű pártnak, amely miként egykor a tömör ellenzékkel, úgy most a frakciókkal és parlamenti szabadsapatokkal szemben magasan lobogtatja a szabadelvű reformok zászlóját. A két-

függetlenségi párt nem képes és nem fog közös támaszpontot találni, a közjogi ellenzéki eszme sokkal gyöngébb, hogy sem lehetővé tegye az összeragasztást. A közjogi alapon álló ellenzék napról napra több teret veszít, a kilépetteknek pedig, a néppárt nagy partizánjainak soha sem volt a néppárt, a nagy magyar nemzetben kövöljük. Iy előjelek mellett meg Magyarországon vidám és szilárd bizalommal ezerszázados fennállásának ünnepe elé, amely ünnepeben a világ egy erős szerkesztő, az európai arcpályában a legbarátságosabban elismert, önálló és folyton fejlődő magyar államot fog megismerni, tisztelni és becsülni tanulni. És ez egyik legnagyobb érdeme a Bánffy-kabinetnek.

— A vidéki városok érdekében. A képviselőház einökségéhez — a mint azt jeleztük is — számos kérvény érkezett be, a melyekben a városok és megyék törvényhatóságai a vidéki városokban építendő új házakra adómentességet kérnek. E kérvények fölött még sem kérvényi bizottságnak, sem az országgyűlésnek, de a kormánynak sem volt alkalma nyilatkozni, de — mint egy pozsonyi távirat jelenti — a vidéki városoknak ez az ohajtása teljesített, még pedig sokkal hamarabb semmint ők várták. E távirat szerint Dröxler pozsonyi polgármester Szilágyi Dezsőnél tudakozódott, vajjon számíthatnak-e a vidéki városok e kérvényük kedvező elintézésére. Szilágyi levélben azt válaszolta, hogy a pénzügyminiszter már ki is dolgozta a vidéki városokban építendő új házak adómentességéről szóló törvényjavaslatot és még ebben az évben tárgyalni fogja a képviselőház. A kormánynak eleinte az volt a szándéka, hogy a kérdést a tervezett adóreformmal egy időben oldja meg, de felhagyott vele, mert nagyobb időbe kerül, míg az adóreform nagy munkája elkészül.

— Belföldi hírek. (A miniszterelnök a királynál.) Bánffy Dezső báró miniszterelnököt a király a gödöllői kastélyban tegnap hosszabb kihallgatásnak fogadta és meghallgatta a zágrábi utra vonatkozó előterjesztéseket. — (Az úg. ev. egyetemes konvent) tegnap kezdette meg tanácskozásait Budapesten. A konvent előtt nagyon fontos kérdések tárgyalása fog állani és pedig első

szerelmem hervadása, reményem bukása volt.

„Nem a virágnak fáj, ha válik az ágtó.“

Elindultam, mint magános zarándok megyek a világon keresztül: elhittem magammal, hogy boldog vagyok! Nem lesz pnehéz megszokni a boldogtalanságot, mert boldog sohasem voltam.

... Jer én kis angyalom, ringass el az álom varázs karjaiba, hogy feledjem a valót, a szomorúságot.

Oly jól esik kéjelegnem e tündérhonban, a képzelet által alkotott új, dicső világban. Engedd, hogy pihentessem fáradt fejemet szűz kebleden, hallgassam kis szíved dobogását, raboljam meg ajkaid mézharimatát a menyországot.

Tudom, érzem, hogy az ébredés izekr szagatja szívemet, de mit ér az élet nélkülled? Jer és borulj keblemre engedd kuszált füreteid-t szétomolni vállaimon, hallgasd szívem dobogását, az élő vulkán kitörését, élvezd a csók mámorát, élvezd az életet, hisz meghalunk, elmulunk, megsemmisülünk... Sugd fülembre a menyországot, hogy szeretsz, a reményt, hogy nem feledsz el, hiszen oly rövid az élet, hiszen meghalunk, s oh milyen borzasztó a halál!

Jer ülj le mellém, nyujtsd piczi kezdet, magamhoz ölellek mint a folyondár a karcsliliomot, s mesét, édesen tébolyító mesét sugogok füledbe a tündérkirályság karcu szil-

fideről, a zugó tengerek habléányáról, a szerelmemről, az életről, az emulásról. És te hozzáam fogsz simulni, mint Julia az ő Rómeójához, majd mikor arról mesélek, hogy az a két lélek, kiket szerelmük egymáshoz kötött, élvezték boldogságukat, de e jött a pokol királya a halál, hogy elrabolja Juliát. Oh! e pillanat milyen tébolyító lesz!

Igen, te hozzáam fogsz simulni s fülembre sugod a menyországot, hogy szeretsz, a reményt, hogy nem feledsz el, hiszen oly rövid az élet...

Jer én kis angyalom, ringass el az álom karjaiba, hajolj ágyam fölébe, tedd kis kezdet égő szívedre, úgy... már nem ég oly nagyon... Nyujtsd piczi ajkad... megfúlok a szomjuságtól... leheld belém az életet, a reményt... Köszönöm... jó éjt...

... Hozzáam jöttem édesem, úgy-e nem ismerem reám?

Én vagyok a te bátyád, a ki tégedet olyan nagyon szeretett, s a kit te mégis ott hagytál a földön kínlódni, szenvedni. Testvéred vagyok, a ki egyszer imádkozott életében szívéből a te ravatalodnál, s hívta a halált, a melyik mindenkinek fáj: csak annak nem a kit magával ragad. Ott térdeltem ravatalod számolyán, halotti lepleddel töröltem síró szememet, úgy néztem reád, mint egy kiszívott szent, vissza könyörögtelek az égtől, kértelek nézz le reám csak egyszer, mondd, hogy Isten veled s egy bucsucskót adj utolsóknak.

Nem tehetted, nem tehetted meg. Én nem tudtam pihenni a földön, lelkem mindig üres volt, fájt, hogy a viszontlátás reményével távoztam, s viszonttalálkozva az otthonnal, te ha'ott voltál. Nem tudtam pihenni, hozzáam jöttem megkérni, követelni a bucsucskót, az utolsó kézzorítást most két év multával, mert én a te bátyád vagyok. Eljöttem szemrehást tenni neked, testvéremnek mert megölted a reményt szívemben, elvetted hitemet, bizalmamat s ott hagytál felgyult kebelled, mint az ősz a mezőt letarolva, pusztává tévé! De nem, bocsásd meg e hangot, a kétségbeesés fájdalma mondhatja velem... Nem szólsz, nem felelsz, mint akkor, nem mented magad, pedig ismersz, mert könyeztél míg kiöntöttem szívem panaszát.

Én tovább beszélek, elmondom, hogy anyáknak, a mi angyaljóságú anyáknak nincs boldogsága közöttünk, minden pillanatra egy örökké tartó keserv, minden sóhaja egy fohász az ég számolyához, a te és atyám nyugalmaért s nem boldog közöttünk nélkülütek... Te zokogsz! Oh! akkor az égben sincs boldogság! Emlékezni tudtok, és az elég arra, hogy a boldogtalanság itt is tanyát üssön...

Jöjj édesem, csókold homlokomra a búcsu csókját, s mondd, hogy Isten veled. De mégsem, így mondd a viszontlátásra, ez, több mint a másik és én viszontlátárem még és akkor nem hagylak el soha... soha!

nem fog
közjogi
hogy sem
A közjogi
több t-rt
néppárt
a népo-
őjük. I y
ág vidám
dős fenn-
neppen a
pái arco-
mert, ön-
amat fog
tanulni.
Bánffy-ka-

n. A kép-
azt jelez-
be, a me-
vényható-
házakra
ek fölött
m az or-
sem volt
egy po-
városok-
még pe-
várták. E
gármester
jön szá-
érvényük
ben azt
már ki
titendő új
ányjavas-
alni fogja
eleinte az
tervezett
g, de fel-
terül, míg
il.

relnök a
miniszter-
n tegnap
meghall-
terjeszté-
konvent)
t Buda-
ontos kér-
dig első

meg. Éu
n mindig
reményé-
az otthon-
pihenni,
a bucsú-
két év
nyok. El-
tvéremnek
n, elvetté
felgyult
lva, pusz-
e hangot,
velem...
kor, nem
könyez-

m, hogy
nyánknak
a pilanat-
inden só-
t, a te és
közöttük
akkor az
i tudtok,
nság itt is

komra a
n veled.
tásra. ez,
k még és
oha!

sortan az egyházi politikai törvények dolgában adandó utasítás. Nem kevésbé fontos feladata a feloszlatott dunáninneni kerületből átkebelezett pánszlávok reunitenciával szemben való erélyes fellépés. Végre nagy horderejű lesz az a határozat is, a melyet az egyházgyűlés a horvátországi evangélikusok szeparatistikus törekvéseire hozand. — (Zelenka Pál) ág. ev. püspök főrendiházi pap nevét, törölték a főrendek névsorából és helyébe Müller Frigyes szász püspököt hívták be. — (A rozsnói püspöki szék.) Az üresedésben levő rozsnói püspöki széket közelebb betöltik. E püspökségre eddig a következő jelöltek emlegetik: Szilágyi Ferencz nagyszombati érseki helynök, dr. Komlóssy Ferencz kanonok, egyházi főtanfelügyelő és Ivánkovics volt kultuszminiszteri osztálytanácsos. — (A honvédség tisztikara) békelétszámában a jövő esztendőben ismét jelentékeny lesz a szaporodás; és pedig egy tábornokkal, 149 gyalogsági és 19 lovassági tiszttel (öt alezredes, négy őrnagy, hat első- és három másodosztályú százados, hatvanhét főhadnagy és hatvanhárom hadnagy) fog fölemeltetni a honvédség tisztikarának békelétszáma.

— Külföldi hírek. (A magyar király Rómában.) Orleanista körökben hirtelen, hogy a portugál király római látogatása után nem sokára Ferencz József király is ellátogat Rómába. — (A román kormány lemondása.) Szófia kormánykörökhez Bukarestből érkezett hítes értesülések szerint, Károly király elfogadta a Catargi kabinet lemondását és a hadgyakorlatokról való visszaérkezése után meg fogja tenni az intézkedéseket az új kormány megalakítása iránt. — (Bulgáriából.) A belgár szobranje, mely legközelebb megkezdí üléseit, politikai meglepetéseket hoz. Hír szerint közvetlenül az ülészek megnyitása után újabb deputáció küldöttségét fogják indítványozni Pétervárra. A trónörökös addig, a fejedelmű ellenkezése dacára, áttér az orthodox vallásra. — (Milán és fia.) Belgrádból jelenti egy távirat, hogy Sándor szerb király és apja között teljes szakadás állott be, a melynek okául a királyi palotában történt jeleneteket hozzák föl. Natália királyné, a kinek befolyása napról-napra növekszik, már pár hét múlva hosszabb tartózkodásra Szerbiába érkezik.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 9.

A képviselőház mai ülésében a mezőgazdasági termények hamisításának tilalmazásáról szóló javaslat harmadszori olvasásba való megszavazása után még két közgazdasági javaslatot tárgyalt le és fogadott el. Az első a *szarvasmarhatenyésztés országos emelésére és millió koronás statuál*, a mi által a magyar gazdaközönség egyik legregibb óhaja ment teljesedésbe.

A második javaslat a Közép-Duna egységes szabályozásáról, valamint az ország egyéb jelentősebb folyóvizein első sorban szükös szabályozási munkálatairól szóló vezéreszméje az, hogy a szabályozási műveletek egységes tervek és irányelvek alapján hajtsassanak végre. Erre a célra a miniszter a Dunának Radványtól Báziasig terjedő részén való szabályozására *husz*, a Duna pévány-dunaradyáni szakaszán, a Tiszán és a Bodrogon, a Körösökön, a Szamoson, a Maroson, a Temes-Bégán, a Morván, a Vágon, a Dréván, a Murán és a Száván megajtendő szabályozási munkálatokra pedig *harminczegy millió* forintnyi hitelt kér.

Az előbbi javaslatot Gajári Ödön, az utóbbit pedig Gajári és Terényi Lajos referálták. A ház méltányolva a javaslatok fontosságát, mindkettőt vita nélkül fogadta el és a harmadszori olvasásban leendő tárgyalásukat a holnap déli tizenkét órákor tartandó ülés napirendjére tűzték ki.

Philadelfia.

— A Debr. Ellenor számára írta: Harsányi Sándor. —
Covland, október 2.

Hivatásom azt hozván magával, hogy az amerikai protestáns magyarság szervezkedési mozgalmával kapcsolatban nagyszabású körutakat tegyek mindazon államokba, hol hitünknek sorsosai kisebb nagyobb számban vannak letelepeve: az evangéliumi hittudat erősítése s egyházaknak alkalmas talajon való organizálása végett két hónapban hatalmas utazást tettem, mely alkalmat fölhasználtam természetesen nemcsak egyházi hivatalos ügyek végzésére, hanem egyes kínálózó érdekeségek, látni valók, megfigyelésre, tapasztalatok gyűjtésére, mikre a sajátos területen ugyancsak bőven lehet szert tenni.

Pomsyhánia keleti részét Newyork államot a maga egészében ölelte föl két hónapra terjedő messiói utam, s különösen előbbi állam fővárosának, Philadelfiának társadalmi és népéleté adott bőséges alkalmat a megfigyelésekre, mikkel megismertetni kívánom a Debr. Ellenor t. olvasóit.

Philadelfia, Pemsylánia állam fővárosa, egyszerűsége s népszerűsége nézve második legjelentékenyebb városa. Míg Newyork, mint az ő és új világ kereskedelmi és ipari forgalmának természetes központja kizárólagos főpiacza jön számításba, addig Philadelfia úgy tekinthető, mint áruháza, raktára mindama termékeknek, miket az amerikai tevékenység s a gazdálkodó szellem produkál. Fekvésénél, helyzeténél, berendezkedésénél fogva természetesen van praedesztinálva arra, hogy centruma legyen bizonyos tekintetben az egész északkeleti unioznak. Míg belsejében éjjel-nappal zong, és forr az üzleti tevékenység lázas melegsége, addig környéke az ipari tevékenység non plus ultrájának képét tünteti föl.

A Dalaware folyam mentén a gyárak és roppant kijejedésű ipartelepek egész legiója, melyeknek némelyike 10—50,000 embernek ad naponként kegyeret terület el jobbra-balra, széltében-hosszában. Maga Philadelfia bátran nevezhető a tornyok városának. Talán a világ egyetlen városa sem számíál — Brooklyn kivéve — falai között a templomoknak és tornyoknak oly óriási mennyiségét, mint Philadelfia.

Alig hiszem, hogy egy nemzetközi vallásügyi kongresszus tartására alkalmasabb helyet keresve találni lehetne, mint Philadelfiát, hol a világ minden nemzetiségű képviselője van. Ugy tudom, hogy templomainak száma meghaladja az ezeröttszázat. S a különböző felekezetek kultuszának milyen tarka képét tárják elénk e reugeteg templomok egymástól nagyon is eltű styljei. A presbyteriánus és a református egyházak a magok puritán nemes egyszerűségükkel, a róm. kath. és gör. keleti templomot cifra, néha műveszi, kivitellükkes, a baptista s methodista egyházak spewifikai massív építkezési modorukkal, a guákkerek, mormonok kifejezésénél, küli ostromba, négy-szögletes tempomaiakkal, a törökök félholdas és lófarkos mecsetjeikkel, minaretjeikkel, a kínaiak Buddha tiszteletére szentelt, kívül belől szobrokkal és csengtyűkkel teleaggaott padódáikkal, az arabok dus aranyozása decoratív falfestményekkel, fáradságoz mozaik művekkel ellátott templomaikkal a nemzeti és felekezeti különféleségnek oly nagyon gazdag változatát mutatják mi nekünk!

Philadelfia különben, mint a legtöbb amerikai város, nem dicsekedhetik messze időkbe elvesző történelmi múlttal. Mindazonáltal óriási arányon föllendülése, nagy gazdasága, központi fekvése csakhamar fontos szerepet juttattak neki úgy an Unis történetében, mint általában nemzetközi forgalmi tekintetben.

Megmagyarázhatlan, vagy legalább is sajátos dolog az, hogy miként lehetett Philadelfia, mely meglehetősen délnyugatra esik, a bevándorlónak úgy szólván Newyork-kal versenyző központja. Igaz, hogy e mellett mindkét városnak meg van a maga sajátos

charaktere. Mert Newyork inkább egy európai világ város képét öltötte már magára, a mi könnyen megfejtethető abból a körülményből, hogy itt akad fel az új világba özönlő emberáradat legnagyobb contingense, míg Philadelfia jobbára internatuális jellegű, úgy azonban, hogy a város a világ minden tájáról beözönlő sokféle nemzetiségek zajgó hullámzása dacára is megtartotta jó részben amerikai jellegét s társadalmi életében sajátosan vegyül össze az amerikai nép jellemvonása az idegen nationalitások megkülönböztető sajátosságaival.

Newyork perfect európai nagy városi életéről, Chikágó égnek meredő hatalmas palotáiról Jan-Francis csodásan nagyszerű tevéseiről, Toledo virágzó iparáról s Philadelfia arról híres, hogy falai között a legszébb békében, legvirágzóbb egyetértésben férnek meg az egymással soha nem érintkezett nemzetiségek fiai.

Philadelfia azonkívül typusa a legmodernebb amerikai városnak. Lehetetlen hogy létezzen a föld kerékégén város, melynek beosztása oly egyenletes, utcái oly mértani szabályzattal, terei oly pompás berendezésűek, házszámzása oly pontos, vízvezetéke, világítása, tűzoltói intézménye oly kitűnő, adminisztrációja, oly kifogástalan legyen, mint Philadelfiának.

Az utcák nyilegyenesek, s kivéve a boulevardokat mind számozva van, a mi egyszerűsége mellett már csak azért is praktikus, mert így a városatyáknak nem kell fejüket új meg új utcanevek találgatásában, másrészt pedig a közönség is végtelen könnyűséggel képes magát orientálni az utcák és házak tengerében. Philadelfiában több mint 2000 utca van. A házszámzás is igen érdekes. Ez nem a házak mennyisége, hanem a házhelyek nagysága szerint történik.

Igy eshetik aztán meg, hogy p. o. egy nagyszabású palota 10 házhely számát öleli föl magában. P. o. a pemsyháni á. vasut világhírű horribilis állomása a 128-ik utca 1570—1584 szám alatt fekszik, s tehát ez egyetlen constnaktio 34 ház helyet tölt be. Azonkívül vannak féltelkek is. Ha például valaki takarékoskodni akar a helyel, s telkének felét eladja akkor a telekkönyvi bekebelezés magváltatik ilyentormán: 1824-ik utca 30½ szám. A házak száma Philadelfiában 180,060. Utcáinak összegezett hosszúsága 1600 angol mföld, kivétel nélkül mind járdával ellátva s vízvezetékkel, s csatornákkal aláaknázva.

A víz és villanyvezeték meg a csatorna hálózat végig húzódik az egész Philadelfia alatt. Az utcákon végig futó, vagy azokat keresztül szelő villam-vasutak pályahossza 400 angol mértföld, számításon kívül hagyva azokat a pályatesteket, melyek a centrumot a közel vidékkel kötik össze s melyek a kiránduló (itt u. n. accomodation) vagy helyi érdekű vasutak szerepét töltik be. A személy forgalmat a város belsejében 6000 vilamos kocsii közvetíti.

A filadelfiai művelődési viszonyokba tekinté-t enged azon egyetlen körülmény, hogy magában a városban 500 nyilvános iskola van 4600 tanulóval, hol a tanítás, — mint Amerikában kivétel nélkül mindenütt, — urnak és szegénynek, gazdagnak és köldusnak feltétlenül ingyenes s kormányhatósági gondozás és felügyelet alatt áll. — Amerikában nem lévén meg a felekezeteknek nyilvános iskola állítási joga, azok u. n. vasárnapi iskolákat tartanak, hol a növendékek kizárólag vallásos oktatásban részesülnek. A felekezeti szellemnek a közégi iskolákban bármily csekély arányban való érvényre jutása ellen azonban mindig tiltakozna az angol közvélemény!

Irodalom — Művészet.

* Az "Élet," ez a hatodik éve fennálló kitűnő heti szemle, mely Lenkei Henrik a kiváló poéta szerkesztése alatt hatalmas lendületnek indult, az új évnegyed első számában kedves meglepetést szerzett olvasóinak.

Tartalmilag és alakjában meggazdagodva és megcsinosodva lép a közönség elé. Nem kérésekkel, de annál magvasabbat nyújt. Mindenkitelett pompás öltéképen boriékján ezentúl kitűnő humoros rajzot ad. Ezuttal Zichy Jenő gróf népszerű alakja mosolyog felénk, a minthogy „Alakok“ c. állandó rovatában sorra be fogja mutatni közéletünk jellemrajzait, olyan modorban, melynek alapszínét a szabadelvű kritika adja meg. Gazdag és teli szellemmel „Szemle“ rovata, mely prózában és versben egyaránt jellemzetesen számol be a hét társadalmi, irodalmi és művészeti eseményeiről. Feltűnést keltő „Kik az aposztaták“ czikke, mely jogos védelmére kell a klerikális tábor által indexre tett hitehagyottaknak, kik között Csiky Gergely, Névy László, Tiber Ágost, Berecz Antal és más jeles nevek találhatók.

Nagyon találó a Prém József ismertetése Csók István képéről, szenzációs „Ifjú Magyarország“ czim alatt igazságosan és minden önámítás nélkül kezdi tárgyainak magyar irodalom jelenét. Bodnár Zsigmond „Blaha Lujza“ esetére alkalmazza korzakkos felfedezését a „Haladás törvényéről.“

Gyönyörű a Benedek János verse: Dal a szegény csángóról. Érdekes a Tolnai Pál rajza. Nagyon megszívlelendő a Körösi László indítványa egy alakítandó fővárosi múzeumra vonatkozólag. Ezyéb nagybecsű közleményei közül még csak a Lengyel Laura kezdődő regényét emeljük ki, mely hivatva van arra, hogy az ifju írónót csakhamar első írónk közé emelje.

A lap előfizetési ára — a legolcsóbb az összes heti lapok között — egész évre 6 forint.

* Az 1848—49 iki szabadságharcz története czimű vagy illusztrált munkából most jelent meg a 45-ik füzet, a melyben Gracza György V. ik Ferdinánd lemondását és a ezzel kapcsolatos eseményeket mondja el a nála megszokott elevevességgel. A füzet egykori képei ezek; Görgey Arthur levele Kossuth Lajoshoz a világsi fegyver letétel előtt, Melléklet Gracza György szabadságharcz történetéhez, br. Perényi Zsigmond vértanu vadasképe. Rész a világsnál összetett hováadászlóktól. Huszár pisztolyok tokkal. Az olmtüzi vár foglái 1850-ben. Részlet az csornai ütközetből, Az almtüzi vár foglái 1850-ben. gr. Forgách Antal a muszkavezető. Asztalos Sámor őrnagy Arad város hős védője, saját festménye után. A trónváltás híre a fővárosban. Részlet a komáromi csatából. A piskii csata vázlat.

Városi és megyei hir.

* Alispánválasztás Szabolcsmegyében. Szabolcsmegye törvényhatóságának tegnap. előtti közgyűlésén töltötték be a megüresedett alispáni széket. Mikecz János megyei főjegyző három szavazattal győzött Szikszay Pál tiszti főügyész ellen.

Színház.

Fedóra.

— Színmű négy felvonásban. Irta: Viktoriev Sardou fordította Paulay Ede. —

(Rendező: Hevess)

Debreczen, október 10.

(R.) Tegnap este a mindig drámai Victorien Sardou-nak hozták színre egy új felvonásos színművét módfelett kicsi közönség előtt.

A dráma czimszerepét Klenovicsné Szerémi Gizella kreálta: természetesen hatalmas siker mellett, mint azt már társulatunk eme kitűnő tagjától megszoktuk. Ha-

sonló eleven játékot még nem produkált eddig Szerémi Gizella, s ezért volt szembezőkö az a nagy arczjáték: melylyel ő szinte életet ad minden szavának. Mi nagyon jól tudjuk, hogy arczjáték nélkül lehetetlen még egy inas-szerepet is eljátszani, de egy véljük, hogy a debreczeni közönség könnyen nélkülözhetné Szerémi Gizellának azt s néhol tulságba menő mimikáját. Pulszkyné Márkus Emilia a Nemzeti Színház színpadánsoha sem megy tulságba ezzel az arczjátékkal, mely a sikert rejti magában, s ha Klenovicsné Szerémi Gizelle a P. Márkus Emilia hatása alatt fejlődött arra a művészi magaslatra hol most van, megfogadja tanácsunkat s mértékkel fogja csak használni a mimikát melyben az ő szép játéka leginkább kulminál. Egyébként a legbevégettebb művészi udással játszotta meg tegnap Fedóra terjedelmes s nehéz szerepét.

Klenovics három felvonáson át vevve s szép sikerrel kreálta Ipanoff Loriszt. Az utolsó felvonásban, hol pedig leginkább lett volna szükség, kiköktent az előbbeni hangulatból s nem tudott felmelegedni ott: hol lánogni kellett volna; hidegsége és szentvellen-sége a haldoklási jeleneteknél bántóan kirívó volt.

A szereplők mindannyian hozzájárultak az est sikeréhez. A rendezés megfelelő volt.

* Mintaférj. Ma este egy három felvonásos francia vígjáték kerül színre, mely a színlap szerint: *legujabb vígjáték* s egyébként a nyár folyamán került színre a Városligeti Színházban. Annak idején meglehetősen hatást csinált a nyári közönség körében. A főszerep *Tapolczai Dzsó* kezében van. Pénteken *Rónaszéki Gusztáv* három felvonásos énekes bohózata, a *Méltóságos csizmadia* kerül színre. — Ezt a csizmadiat *Tiszai igazgató* szerintünk csak a nyári állomásokra használhatná. A debreczeni közönség nemcsak kacatból áll.

* Leszkai András Debreczenben. Mint bennünket értesítenek, *Leszkai András* az arad-nagyvárad színházak igazgatója a napokban Debreczenbe érkezik. A debreczeni színházra ugyanis a jövő hét folyamán kiírják a pályázatot, mely három évre szól, s a pályázók között ott van Leszkai András is, természetesen akkor, midőn társulatának legkiválóbb erőt elviszik a jövő szezonnal a vígszínházhoz.

Tisztújító közgyűlés.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. — Debreczen, október 10.

Az ipar és kereskedelmi kamara ma dé. 10 órakor tisztújító közgyűlést tartott Boczkó Sámuel főkapitány elnökölte alatt, melyen a kamara 28 rendes és 5 kültagja vett részt. Az elnök elrendelvén a 12 tag által kért névszerinti szavazást, elnökké 27 szavazattal Szabó Kálmán választott meg.

Ezután Szent-Királyi Tivadar nagykereskedő indítványára alelnökké a kereskedő osztályban Mayer Emil. Tóth Kálmán indítványára pedig az iparos osztályból Serly Ede választott meg.

Az indítványt lelkesedéssel fogadván a közgyűlés, Zádor Lajos nagykereskedő meleg szavakban emlékezett meg Sesztina érdemeiről, ki 21 évig vezette a kamarát mint elnök, bölcseséggel és szeretettel. Az elismerés nyújtásban az egész kamara egy szívet és lélekkel osztozott, mit Sesztina Lajos hálás érzéssel köszönt meg a közgyűlésnek.

Ezután Szabó Kálmán alelnök kért szót, ki — ugymond — bár hálás szívvel fogadja a kitüntető bizalmat, mert addig programját nem mondja el, míg a kereske-

delemügyi minisztérium megválasztását meg nem erősíti. Annak megérkezése után az első közgyűlésen nyilatkozni fog.

Majd Serly Ede köszöntö meg a bizalmat. Nem ígér szavakkal semmit, de tettekkel óhajtja a bizalmat kiérdemelni.

Kardos László nagykereskedő szól, ezután rámuatva Sesztina Lajos érdemeire, melyeket a kamara felvirágoztatása körül szerzett, s indítványozza, hogy a közgyűlés kitassa jegyzőkönyvbe a volt elnök érdemeit.

Ezen indítványoknak egyhangú elfogadása után Boczkó Sámuel elnök a gyűlést bezárta.

A kereskedelmi és iparkamara mai közgyűlésén a vidékről a következő küldöttek voltak jelen: Balla József és Braun Sándor Beregszászból; Nagyfejes András Karczagról, Zichermann Mór M Szigetről és Palaticz Béla Nyiregyházáról.

Jóleső érzéssel fogja minden, — a kereskedelmi és ipar kamara fejlődését szíven hordó ember venni Szabó Kálmán elükké történt megválasztását.

Szívünköl óhajtjuk, hogy vezetése alatt az üdvös eredmények egész sorozata füződjék a kamara működéséhez.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleketek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óráig, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a Keresk. akadémiá palotájában.

Zeneestély a „Bika“ kávéházban: hétfőn M a g y a r i testvérek, szerdán R á c z Károly. Az „Angol királynő“ szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva an hétfőn, szerdán, s ombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon ként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A közgyűlési egyesület főreáliskolai mülhelyében d. u. 2—4 óráig. Ke d e n előkészítő csoport. S z e r d á n és p é n e k e n haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órakor.

Színház mindennap este 7 órakor.

— Gyűjtés az egyetemre. Városunk két három tizedében még nem eszközölték a kollegium egyetemre fejlesztésére a házakénti gyűjtést. Egyike ezen tizedeknek a Kossuth utca mindkét oldala. Simonffy Imre polgármester és egyházi főgondnok újból megkezdette a félbeszakadt gyűjtést Kossuth utcán s maga megy az adakozók előtt jó példával, amennyiben az egyetem alapjául a bölcsészeti kar (közéiskolai tanárképző intézet) javára két ezer koronás alapítványt tett s ezen összeg a mai napon be is fizette a kollegium pénztárába.

— A polgármester jubileuma. Csak pár nap választ el már csak attól a fénvesnek igenkező jubiláris ünnepségtől, melyet Debreczen város polgársága első tisztviselője tiszteltére szeretete és ragaszkodásajjelül rendez. Mily frappans megnyilatkozása lesz az ünnepély a polgárság érzelmeinek, — mutatja az is, hogy ez ideig körülbelül negyven különféle hatóság, testület, társulat, egyesület és kör jelentkezett, hogy küldöttség által avagy testületileg óhajtja üdvözölni jubiláns polgármesterünket szombaton, a díszközgyűlés után

Épen a tisztelgő küldöttségek nagyszámára való tekintetből, a rendezőség lapunk utján kéri fel a küldöttségek vezetőit, szónokait, hogy beszédeiket minél rövidebbre szabják, mert így is igen hosszú időt fog igénybe venni a küldöttségek fogadtatása. Bihar-vármegye alispánja Szunyogh Péter tegnap este táviratilag értesítette Márk Endrét a rendező bizottság elnökét arról, hogy Simonffy Imre jubileumán őszinte sajnálatára elfogultsága miatt személyesen részt nem vehet, — hanem vármegyéje képviseltetésére Bernáth István földbirtokost, bizottsági tagot kérte fel s erről a városi tanácsot átiratban értesíti. *Jegyek* a szombat este tartandó bankettre két frtjával előre válthatók Szent-Királyi Tivadar kereskedésében a városháza épületében.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében a presbiterium október hó 11-ik napján délután 3 órakor közgyűlést tart. Targy: folyó hó 4-ikére összehívott gyűlés tárgysorozatában foglalt ügyek, ezek közt nyilatkozat a lelkészválasztás ellen beadott fellebbezésre. Ez a gyűlés törvény 30. § a alapján a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

— **Örökbeadás.** Kiss Juliánna asszony, nyomott anyagi viszonyi miatt má-fél éves egészséges gyermekét örökbe óhajtaná adni gyermekeken szülőknél.

— **Eljegyzés.** Richard Manó dr. helybeli fiatal ügyvéd eljegyezte Mandel Jakab Szécskeresztúri földbirtokos művelt lelkü leányát Idát.

— **Ertesítés.** A polgármesteri jubileum alkalmából tartandó rendkívüli közgyűlésen a közgyűlésen a közgyűlési terem karzata a nők részére tartatik fenn. — A karzat csak volta miatt azonban 40 nőnél több helyet nem foglalhat, s csak belépti jeggyel juthatni be. Belépti jegyek f. hó 11-én pénteken déli 12 óráig a polgármesteri hivatalban kaphatók.

— **Kiveteli tilalom.** Mint velünk közlik Budapestről a földmivelésügyi minisztertől a következő tilalmat elrendelő távirat érkezett a helybeli rendőrkapitánysághoz.

Tegye aonnal közhírré, hogy a törvényhatóságból szarvasmarha, juh és kecskéknek Szibériába való bevitelre tilos. **Földmivelésügyi miniszter.**

— **Hamis ezüstforintosok.** Az a pénzhamisító banda, a mely az országban huzamosabb idő óta fölfedeztetlenül működik, most újabb hamis ezüstforintosokat bocsátott forgalomba. A rendkívül ügyes hamisítványokat, melyekkel a banda az ország jórészt elárasztotta, csak az „1886“ évszámról, elmosódott feliratából és a valódinál kisebb (8. 5. gr.) súlyáról, lehet fölismerni.

— **Himen.** Dr. Falussy Árpád fővárosi ügyvéd október 15-én délután lép házasságra a szép Jerney Margit kisasszonnyal. Az ifjú pár a polgári házasság kötés után a hálvintéri református templomban megáldatja frigyét.

— **Szabad királyi csavargók.** Debreczen szabad királyi város, mint önálló törvényhatóság, rendelkezik az országban a legtöbb csavargó felett. Annyi nálunk a csavargó, hogy ha úgy hirtelen megezenziálnánk Andrásekat, hát bizony még csak hozzávetőleg számot sem tudnánk mondani. Az éjjel négy csirkefogót csíptek meg az epreskerti szénaboglya tövében. Bevittek őket s most odalenn éneklük a börtön fenekén, hogy:

Hej, de ne fekjűd a szénaboglya tövére!
Tele van az rendőrökkel ütelve...

E kisded népdal egyveleg nem csekély szenzációt kelt a városháza alatt hat önyire.

— **Regény.** Ma reggel megkeresés érkezett Hajdu-Böszörményből a helybeli rendőrséghez, hogy özvegy Tardu Mihályné asszony nagyon kéri, hogy Zsuzsanna leányát keressék meg nagy Debreczenben s ha megtalálták küldjék haza: toloncolják Bö-

szörménybe. Most keresik Zsuzsannát, eddig csak annyit tudnak felőle, hogy a piacon dinnyét árult néhány nap előtt, de jött egy fiatal legény, s azóta eltűntek Zsuzsannával együtt a dinnyék is.

— **Az alsó szabolcs-tiszai ármentesítő társulat** tegnap tartott közgyűléséről közölt tudósításunknak részint kiegészítésül, részint az abban előfordult két hibás adat helyreigazításul közöljük még a következőket: A tiszavölgyi társulat évi közgyűlésére nem gróf Andrássy Aladár, hanem gr. Andrássy Gyula küldetett ki. Az 1895. évi számadások megvizsgálásával, az anyagszerek és árvédelmi felszerelés felnézésével megbizattak: Vértessy István, Feischbein Ignác, Czeglédy Mihály, Dalmi Kálmán és Kövy Lajos. Az 1896. évi költségvetést 181916 frt szükséglettel és 183942 frt bevétellel állapították meg. A rendes szükséglet főbb tételei: földmunkára 3000, védmunkára 13600 személyzetre 21309, nyugdíjakra 4434, napidíjakra 4500, vegyesekre 4931, az 1.890000 frt kölcsön amutására 66025 frt, a rendkívüli kiadások között 11361 frt van fölvéve az esztári sorokpárhiai végül kövel burkolására 25000 frt gátterületek, köborkolatok javítása és a t. löki burkolat átépítése czimen, — 18157 frt a dadai átmetszés-re. A bevételék között 15461 frttal szerepel az 1894. évi maradvány, 74601 frttal az állami adó visszatérítés, 19000 frttal a vegyesek, — a felezetlenül maradt 72138 frtot 7 krajczáros kivetéssel pótolják, miből 74224 frt várható. A közgyűlés helyesítőleg tudomásul vette a választmány indokolt felterjesztését a földmivelésügyi miniszterhez a borsodi főispán által a tiszta jobbparti érdekelttség által követelt 7000 frt hozzájárulás tárgyában, amely követelés fennállását és jogosultságát az alsó szabolcsi társulat tagadja. — A hatralékok behajtása szorgalmazatni fog, — sőt a sátoralja-új helyi pénzügyigazgatóság ellen fényelmi vizsgálat megindítását kérielmezi a közgyűlés.

— **Örült a Csicsogónál.** A Nagy-csapó utca végén levő Csicsogó korema tájékán nagy csődület támadt tegnap egy iura alak körül Toprongyos, számalomra méltó külsejű szegény ördög volt, kezében egy kék kendőből és drótból kezdetlegesen összetákoltt zászlóval s nagy hangon kiabálta, hogy ő rendeletet kapott telefonon át a Jézus Krisztustól, hogy predikálja őt a népek, mert a nép már nagyon rossz és különösen nagyon káromkodós. — Ez égi rendelet folytán Hollósi vett egy száll vastag drótot, ráakasztott egy kék kendőt s ezt a zászlót vállára véve, hóna alá csapott egy zsoldárt és fenhanganon kezdett a Csicsogónál Krisztusról predikálni. A nyitott zsoldárt kezében tartva bizonyította, hogy ő hivatta van megjavítani a világot a Krisztus reudelére. A Csicsogón összefutott a nép és nevetve halgatta az új prófétát, ki a nevetésre erősen rájuk ripakodott. Végre a rendőrség megjelent s a kék zászlós prófétát megakadályozta a nép javításában. Bevitték a városházára, hol konstatálták szelid örült voltát. Minthogy nem debreczeni illetőségű utlevéllel hazafogják küdeni Körényesre, falujába.

— **A századik.** Ma október tizedikén a századik új honpolgár születését vezette be Roncsik Lajos helyettes anyakönyvvezető a polgári anyakönyvbe. Ime olyan sűrűn születnek a gyermekek nálunk, hogy minden napra tíz születés esik. — Ha továbbra is ebben a tempóban marad a világra jövetelhez való vágódás, — már a polgári anyakönyvvezetés első hónapjában megtelik a 600 oldalas anyakönyvnek fele.

x **Fellette fontos** minden háztartásnak, mint egy kitűnő eredménnyel alkalmazható, sokoldalú háziszert; a Vértessy gyógyász. Sósorszesz, mely használatban a leghatásosabb.

x **Egy népszerű.** A „Moll-féle francia borszeszes só“ által a betegeknek egy ép oly gyógy hatású, mint olcsó szer nyújtatik közsérvényes és csuzos bántalmaknál, sebek-

nél és daganatoknál. Egy üveg ára utasitással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, Tauchlauben. 9. A vidéki gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kéréndő az ő gyár-jelvényével és aláírásával.

A szüret.

Régi patriarchalis szokásaink kiveszöben vannak és a hajdani társadalmi életből évről évre letörök egy darab, míg végre egészen összeomlik az a barátságos vár, melynek falain belül néhány évtizeddel ezelőtt vígan szólt a muzsika, csengett a pohár és az őszinte szívek találkozót adtak egymásnak...
Megszüntek a vig szüreték...

Csak két évtizeddel ezelőtt is milyen vigasgot láthattunk szürettek alkalmával. Már kora reggel zengett a batar a jövő menő szüretelő népségtől. Hatalmas tográcsokban főtt a guyas, melynek párolgó illata egyik szőlőskertből a másikba szállt. A gazda mosolyogva állt ki a garárhoz barátságos szavakkal ösztökélve az arramenőket a bejövételre.

Most azonban már csak helyütt-helyütt látunk egy egy családot a kertekben. Rövidesen elvégzik a szüretet, csöndesen zajtalanul és alkonyatkor hazamennék aludni. Nem úgy mint hajdan, midőn a borházat majd felverte a táncz és muzsikaszó, tréfas játékok. Künn ropogtak a rakéták, ezer meg ezer szikrára pattanva szét a levegőben gyönyörűségére a gyepen heverő kvaterkázó társaságnak. És ilyenkor megeredt a adomázás, vig kacaját keltve abban a kis körben, mely még nem volt oly blablazint az ártatlan örömeik iránt, mint korunk.

Igaz, hogy nincs is miért vigadni most a szőlős gazdánk. Eddig termését jó barátaival osztotta meg, most azonban egy kicsi, láthatatlan féreg emészti meg borát még bimbájában. Ott pedig, ahol nem talált jó tanyára a phyloxera, ott a peronospora szüretet még szüret előtt úgy, hogy valóságos rabvillató az a nedű, mely a bogycskából nagy kinnal kicsordul.

Lehet, hogy a közel jövőben, ha végre kellemetlen szüretelőik is elpusztulnak, mint a hogy elpusztul minden a világon, és a gazdának arczára ismét kiül a mosoly, látva a hatalmas gerézeket, ismét lesznek vig szürettek. De csak talán, mert a tapasztalás azt igazolja, hogy nagyon nehéz vissza varázsolni azt a szép napokat, a hol az emberek szívből futó felhőkkel elszáll a barátság és szeretet.

Haladunk műveltségben, de hidegszünk szívünkben. Az előtt elég volt egy sugár szívünk bevilágítására, ma még a fénylő nap sem tudja derültté tenni lelkünket. Unottak, fáradtak vagyunk, kis örömeik nem érdekelnék, ártatlan perczel a sebesen rohanó időnek nem elégítik ki üres szívünket, mert betegek vagyunk, nem testben hanem lélekben... És ez a fárasztó egyhangúság ráborul az egész társadalomra, ez a betegség átjárja egész szervezetét és ezért nincsenek most vig szüreteink...

Távirat.

Összeomlott gyár.

Budapest, október 10. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Kölnből telegrafálják, hogy Boholtban megrázó szerencsétlenség történt ma reggel. Ugy tíz óra fele kazánrepedés következtében összeomlott a gyártelep északi szárnya. Óriási pánik keletkezett. A romok alól borzalmas segélykiáltások hallatszottak. A munkás személyzet egy része mentésre sietett. Félre hányták a romokat. Eddig negyven munkás eltűnését konstatálták, s ezek közül tíz halottat és kilencz súlyos sebesültet ástak ki a romok alól.

REGÉNY

Hat napig kerékpáron.

— Utazások egy teáskanna körül. —

Irtta: KRÚDY GYULA.

(Folytatás.)

Márton azonban nem szégyelte magát. Őt nem lehet meghatni. Érzéketlen, mint egy fatuskó és ha könyeket látsz a szemében, biztosítalak, hogy Márton az imént sok tormát vett a virslihez vagy szerelmes egy boldogtalan ötos bankóba, nem tudna sirm, „miért? az kimerítő az idegeket!” — szól és te dühös léssz; ha felolvasod előtte a *Gyermek szenvedései* című legújabb beszélyedet, Márton megkérdi, hogy hány órákor irtad azt és hogy honnan jöttél haza, vagy egyáltalán otthon irtad? Hiába vársz, tőle magasztalást például egy szép kép előtt. Megkérdi, hogy vajjon mennyibe került a kép rájáje, hogy csak mondjon valamit, de többre, vigyen el az ördög, ha kíváncsi lesz.

Én azt hiszem, hogy a novellairó urak mintául vehetik tőlem Mártont, ha egy léha ficzkóra van szükségük. Egy igazi lába ficzkó csupán olyan lehet, mint Márton, a ki szentségtelenül képes cizálni a bibliából, midőn utolsó hatóságért hajt fel egy pohár rumot a *Szomoruban*, hogy: a ki a mezők liliomairól és az ég madarairól. (vagy éjféli után: a ki a lég liliomairól és mezők madarairól, vagy: a ki a liliomok mezejéről és a madarak egéről) gondoskodik, az a házbérfizetés napján gondoskodni fog róla is, közben ezélszólág rám emeli szemnit vagy Györgyre, a mit mi nem akarunk észrevenni.

Márton nem szégyelte magát, de ismét kísérletet tett az előlegre nézve.

Én és György egymásra néztünk.

Márton folytatta.

— Végre is azt hiszitek, hogy csak ti szeretnétek kerékpározni megtanulni. Biztosítalak benneteket, hogy nagyon sokan vannak, akik nem ezeket fogják fizetni, ha megtudják, hogy még az *Északi sarkhoz* is teszünk kirándulást.

(Utólag megtudtuk, hogy Márton bennünket az *Északi sarkhoz* címzett kis koresmához akart elszállítani, a hol jó karomádlit lehetett kapni és hozzá igazi bakort.)

Erélyes rendszabályokhoz folyamodtunk.

Márton nem kapott előleget és kijelentette, hogy legközelebb elmondja rólunk a véleményét, ha nem adunk neki legalább 78 krajczárt holnapig. Mártonnak mindig ilyen kerekcsámú összegekre volt szüksége, hogy jobban illusztrájon. A viláért sem kért volna ő senkitől sem kölcsön öt forintot. Neki vagy 5 frt és 18 kr., vagy 4 frt 93 kr kellett.

A hetvenyolez krajczárt kiutalványoztuk neki. Legyen boldog.

Bizonyosan boldog volt tőle.

A teáskanna rideg volt és kihült.

Kijelentettem a fiúknak, hogy holnap is szívesen látom őket. Márton megkérdezte, hogy nem isszuk-e meg a maradék-rumot; ő maradékot értett egy nagy teli üveg alatt!

Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

* A trónörökös betegsége. Annak idején megirtuk egy fővárosi lap után, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös komoly betegségben szenved kiemelve azt a szomorú tényt is, hogy a trónörökös betegsége egyike a legsúlyosabbaknak. Fájdalom, ezeket a híreket hovatovább megerősítik az újabb jelentések. Legújabbban Lussinpiccolóból érkeznek igen aggasztó hírek. E hírek szerint Ferencz Ferdinánd kir. herceg súlyos betegesen érkezett Lussinpiccolóba s az orvosok

tanácsára el sem hagyja szobályát. Tegnap este azt telegrafálták Schrötter udvari tanácsosnak, ki néhány nap előtt Ebenseebe utazott, hogy haladéktalanul utazzék el Lussinpiccolóba. Genuából jelentik, hogy az ottani orvosi klinika egyik asszisztense, Marghiliano tanár Lussin-Piccolóba utazik és Eerencz Ferdinánd kir. hercegen az új szérumkurát vesz alkalmazásba. Lehetséges az is hogy a királyi herceg Genuába megy, mivel az új gyógy mód teljesen bevált.

* A mérgekeverő nő. A chilei köztársaság fővárosát egy szenzációs bűnpör tartja izgatottságban. Egy német származású kereskedő elvett egy spanyol nőt, a kivel együtt hozzájuk költözött fiatal, 16 éves nő ére is. A leányt megkedvelte az egész ház, csak nővére gyűlölte. Azon volt, hogy kiűzze a házból. Férje azonban makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy a leány maradjon. Ekkor történt, hogy Károly nevű, a férfi első házasságából származó 18 éves fiu hirtelen meghalt. Idő múltán az a hír terjedt el, hogy a gyermek meg volt mérgezve. E hírt az asszony terjesztette s a gyanút nővére terelte, a ki elhagyta a házat közvetlenül a haláleset után. A vizsgálat megindult, s a leány nővére vallott, de az mindent tagadott. Ekkor, az utolsó pillanatban, észrevették, hogy a korpus deliktiként szereplő arsenikum, melyet a leány fiókjában találtak, egy márczius 5-iki újságba van csomagolva. A leány pedig előbb, már febr. 25-én elhagyta volt a házat. Ennek alapján a lányt felmentették, s az asszonyt fogták el, a ki ugyan nem a fiut akarta megmérgezni hanem a nővérét, de szerencsétlenségére a fiu itta meg a mérgepoharat. Az asszony a börtömben — felakasztotta magát. A leány védője pedig Grosse, fiatal ügyvéd, belészerezett a vádlotba s eljegyezte.

* Apró hírek. (Százezerforintos sikkasztás.) Az aradi adóhivatalnál 95,000 frtos sikkasztást fedeztek fel. A vizsgálatot azonnal a legérélyesebben megindították és nyomban tartóztatták Bács adótárnokot, Czeglédy ellenőrt, Király szemvizsgálót, Sebeinberger kávést és Tenner ügynököt. Bács adótárnok a sikkasztást beismerte. — (Öngyilkos jegyző) Nagyszalontár, nagy feltűnést keltett Balogh Antal nagyszalontai jegyzőnek öngyilkossága. Balogh halántékon lötte magát és azonnal meg is halt. Tettének indokául gyógyithatatlan betegséget említenek. — (Esküvő és válópör.) Gyulán, élénk feltűnést keltett az az eset, mely Merza Ferenczel történt, ki a templomban hűséget esküdött Balogh Julisnak, de ez a szertartás után menyasszonyi koszorúját letépte és férje elől megszökött. Az újdonsült férj erre ügyvédhez ment és általa azonnal megindította a válópört. — (Felfedezett rablógylkosok.) Most harmadik éve annak, hogy Miskolczon Szini Péter vendégloást leányával együtt meggyilkolták: a tettesekett csak most sikerült kézrekeríteni. A gyilkosok Kalnitsky rendőrőrmester és felesége. (Honvéd zenekarok.) A jövő évtől kezdve a m. kir. honvédezredek is kapnak katonazenét, Egyelőre a Pesten, Szegeden, Kassán, Pozsonyban, Székesfehérváron, Kolozsváron, és Zágrábban állomásozó honvédezredek látátnak el zenekarral. — (Blaha Lujza) a magyar népies színpadnak ez a fenomenális jelensége véglegesen el van határozva arra, hogy visszavonultan él a színpadtól. Új szerepet már nem is vállal. Közelebb körutrá indul, hogy elbucuzzék a vidéki magyar közönségtől.

Közgazdaság.

Sertéskereskedőink figyelmébe.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter 73960/III. 95. szám alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz: Folyó évi július hó 5-én 45228. sz. a. kelt rendeletem hatályon kívül helyezése mellett

minél szélesebb körben való azonnali köz-hirrététel végett értesitem a törvényhatóságot, hogy tekintettel a kőbányai sertéspiacznak fontos közgazdasági érdekeink által megkövetelt hivatásának mielőbbi visszaadhatóságára és ennek következtében az e czélból szükséges munkálatok haladéktalan megkezdésére, a kőbányai sertések kivételével sertéseknek a Budapest ferenczvárosi rendező pályaudvar petroleum-raktár rakodójára külön engedély nélkül való behozatalát f. évi október 5-étől kezdve további intézkedésemig megtiltom. — A sertésekre nézve ragadós betegségekkel fertőzött községekből származó sertéseknek azonnali levágás végett az említett rakodóra való szállítását azonban a hozzám intézett kérvények alapján esetről-esetre engedélyezni fogom az 50 kros helyeggel ellátott írásbeli kérvényeknek a szállító és vevő nevét, a feladásra szolgáló vasut állomást és a sertések pontos darabszámát is tartalmaznia kell.

A kérvényre ezenkívül, vagy az elsőfokú hatóság, vagy a sertések származási helyére nézve illetékes hatósági állatorvos által azon záradék vezetendő, melyben igazolja, hogy a sertések fertőzött udvar vagy azzal tözsomszédságban levő udvar sertés állományának részét képezik. — A kérvények elintézéséről a törvényhatóság első tisztviselőjét táviratilag fogom értesíteni, ki is különben, felelősség terhe alatt köteles arról gondoskodni, hogy határozatom a fél és az illető vasuti állomás főnökének azonnal tudomására jusson. A fertőzött községekből származó sertések szállításának feltételei a következők: 1. A sertések közvetlenül a marharakodó állomásra való szállítás előtt a helyszínén hatósági állatorvos által vizsgálandók meg. 2. A fertőzésre gyanus, de látszólag egészségesnek talált sertések a legközelebbi vasuti rakodóra lófogatokon szállítandók, mely fogatok minden szállítás után alaposan fertőtlenítenedők. 3. A sertések szállítása körül követendő eljárásra nézve még f. évt június hó 1-jén 36500. sz. a. kelt körrendeletem 5-ik számú mellékletének határozmányai is legszigorúban betartandók és ellenőrzendők. 4. Az ezen szállítmányokat kísérő szabályszerű marhalevelek első lapján fent feljegyzendő: „Fertőzés gyanus állatok. Azonnali levágásra.” Az államok származási helyének vizsgálatára vonatkozó záradék törlendő. 5. A sertések ferenczvárosi rendező pályaudvar petroleum raktár rakodójára érkezés után, lófogatokon, közvetlenül a henteshez szállítandók és legkésőbb 48 óra alatt leszurandók. 6. Az általam adott engedély keltétől számítandó 10 nap alatt igénybe nem vett szállítási engedély hatályát veszti. — Kelt Budapesten 1895. szept. 20. Festetits s. k.

Budapesti áru-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Náder 1. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére

Budapest, október 9.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma jól kínálták a vételkedv kedvező volt, s az irányzat csendes lett, elkelt 40,000 mm. változatlan áron.

Eladások:

Tiszavidéki új 200—82 mm. 6.77 frt. 2000—81 mm. 6.70 frt. 500—81 mm. 6.70 frt 200—81* mm. 6.65 frt. 100—81 mm. 6.57 frt 500—80 mm. 6.50 frt. 300—80 mm. 6.55 frt. 1000—80 mm. 6.55 frt 400—81* mm. 6.65 frt. 300—81 mm. 6.47 frt 100—80 mm 6.45 frt. 100—80* mm. 6.70

3 havi időre

Határidő-üzlet. Amerikából érkezett lanyhább jegyzésekre nálunk is lanyhábban indult az üzlet buzában, s igen gyenge üzlet mellett zárulatig lanyha maradt. Ten-

geri szintén igen lanyhán indult s csekély vásárlási kedv mellett lanyhán zárult is. Zab és rozs lanyhák.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a szept.-októ-berre 1895	6.30-6.32
" márcz.-ápr.-ra 1895.	6.2-6.80
R o z s szeptem.-okt.-re 1895	5.73-5.75
" márcz.-ápril-ra 1896.	6.12-6.14
Tengeri jul.-aug-ra 1895	5.70-5.50
" máj.-júniusra 1895	4.55-5.56
Z a b őszre 1895	5.65-5.68
" márcz.-ápril-ra 1896	5.95-5.97
Repce aug.-szept. 1895	10.90-

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a szept.-okt. 1895	6.27-6.29
" márcz.-ápr.-ra 1895.	6.79-6.80
R o z s szept.-okt.-re 1895	5.72-5.68
" márcz.-ápril-ra 1896	5.12-5.96
Tengeri jul.-aug-ra 1895	5.40-5.45
" máj.-június.-ra 1895	5.55-5.57
Z a b őszre 1895	5.66-5.62
" márcz.-ápril-ra 1896.	5.91-5.98
Repce aug.-szeptre 1895	9.50-9.60

Időjárás borult.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság” közlése 1895. okt. 9 én.)

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4 %	121.50	122.-
vasuti beruházási köt. 4 1/2 %	124.25	125.25
" koronajárdék 4 %	99.30	99.80
regále vált. kötvény 4 1/2 %	101.-	102.-
Osztrák aranyjárdék 4 %	122.-	122.50
Egységes állam kötvény 4 1/2 %	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4 %-os nyeresémeny-sors.	147.-	148.-

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	486.75	486.25
Osztrák hitelbank részvény	405.10	405.30
Magyaripar- és kereskedelmi bank. r.	131.-	131.-

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4 %-os sorsj.	128.-	120.-
3 %-os	109.25	110.-
Osztrák földhitel. sorsjegy 3 %-os	117.-	118.-
Nagyar vöröskereszt sorsjegy	11.80	11.30
Osztrák " " " "	17.70	18.10
Olasz " " " "	13.20	13.90
Bazilika sorsjegy	7.60	8.-
Jó-sziv " " " "	3.30	3.60

Pénzümek:

Cs. és kir. arany	5.68	5.75
10 márkás arany	11.78	11.82
90 frankos arany	9.53	9.56
1 Sovereigns	12.-	12.0

Kőbányai sertés vásár.

Október hó 8. Hi ott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint 400 klgamm felüli súlyban) 36 krtól 37. krig Öreg közép (páronkint) 300-400 kilogramm 34-36-37 krig. Fiatal nehéz (páronkint) 320 kilogramm felüli súlyban 54-55 krig. Fiatal közép (páronkint) Fiatal 20 kilogramm súlyban 54-55 krig súlyban könnyű (páronkint 250 klg. terjedő súlyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett Nehéz (páronkint 280 klg. felüli 220-280 — krig. Közép (páronkint 200 krig. — terj. súlyban) — — — — — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban — krtól — krig.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 9. sz. Páratlan bérlet.

Ma csütörtökön 1895. október hó 10-én.

A MINTAFÉRJ.

Legujabb vigjáték 3 felvonásban. Irta: Valabreque Albin. Fordította: Kövessy Albert. (Rendező: Hevessy.)

Holnap, pénteken 1895. október 11-én: Leszállított helyárakkal. Itt e l ő s z ö r

Méltóságos csizmadia.

Bohózat 3 felvonásban.

Szerkesztői posta.

E. S. Urnak Szoboszló. Szép köszönet; valami aktualis dolgot is kértünk legközelebb.

Edith. Az illető igen jókedvű fiatal ember és még akkor sem haragszik, ha ötven rozsz verset és tiz tárczát kell is kijavítania.

Beoszt. Az ön által tett kérdésre a következőben válaszolunk: Első a becstület, aki ennek az utjáról letér, azt joggal sújtja megvetésével a társadalom. És ezen nem is lehet csodálkozni, mert emberi természetünkben, a belénk oltott igazságszereteten rejlik az, hogy becstelen emberekkel nem szeretünk barátkozni.

Őszi hangulatok. Hamis érzések. Nem közölhetők.

—Y. Legközelebb hozzuk kögazdasági rovatunkban.

Beteg vagyok... Fogadja részvétünket és hívasson mielőbb orvost, vagy házosodjék meg. Egyebet nem ajánlhatunk, ellenben beteges verseit eltemettük.

Műfordító. Longfellow írta a kért verset: A lábas óráról. Le is van fordítva, azért ne is fáradjon vele. A Tücsök dalok-at Endrődi munkái közt megtalálhatja. Érzelmeltjes szép dalok.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonal” nyomda és kiadó r. t.

Felelős szerkesztő: Eötvös K. Lajos

Főmunkatárs: Koncz Ákos.

UJDONSÁGOK

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,

Színes selymekben,

Legujabb

díszekben,

Mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai

Debreczen Rózsatér.

Szédelgő utazó ügynökök.

Bátorkodunk a tisztelt gazda közönséget figyelmeztetni, hogy néhány hét óta Debreczen és vidékének gazdaközönségét s részben iparosait is utazó ügynökök keresik föl, s magukat a Clayton és Shuttleworth gyáros cég képviselőinek, vagy technikai mérnökeinek adják ki. Ezen ügynökök, mialatt különféle hazugságokkal élve, többek közt azal altatják a közönséget, hogy ők a Clayton és Shuttleworth cég megbízásából a bizományi raktarak felülvizsgálására vannak kiküldve; új bizományi raktarak felállításán fáradoznak; s a gazdaközönségtől megrendeléseket s ezek erejéig váltókat igyekeznek felvenni.

Most még idejekorán figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy ezen utazó ügynökök, nem a Clayton és Shuttleworth cég ügynökei, hanem

közönséges szédelgők,

a kik e kitünő híri Clayton és Shuttleworth cég gyártmányait kínálva, azok helyett értéktelen silány vásári árut szállítanak obskurus czegektől mindazoknak, akiktől sikerült megrendeléseket, vagy éppen váltót is kapni.

Különb. természetes, hogy a ki a megrendelésnél határozottan Clayton és Shuttleworth-féle gyártmányt kötött ki, másféle gyártmányu gépek átvételére nem kötelezhető.

Ezzel kapcsolatban tisztelettel tudatjuk, hogy Debreczen város és vidéke részére a Clayton és Shuttleworth cégtől egyedül mi alulírottak vagyunk megbízva s ezen cég gazdasági gépeinek elárúsítására Debreczenben egyedül mi tartunk fenn bizományi rakárt.

Debreczen, 1895. szeptember hó

Illó tisztelettel

Bauer és Társa

gazdasági gépgyára és kutfurási vállalata,

mint a

Clayton és Schuttelworth cég képviselői.

Szabó Lajos fiai

cégnél

Ágy és asztal-
terítők,

Butorszövetek

flaneltakarók

Pokrőczok

Szőnyegek, függönyök.

Caschemir

és

Selyem paplanok

Afrique

és lószőr

madráczok.

Nagyválasztékban.

Eladó gyümölcs.

Téli almák, sóvári, pármén, ranette, Török Bálint, tafota és kurta csutkáju almák ára 12-15 kr. kilónként.

Vaj körték korán és későn érők 16 kr-ával kilónként. 25 kilós kosarakban szépen papírba göngyülve kaphatók

Gerber Ödönnél
Szinyérváralján.

FERENCZ-

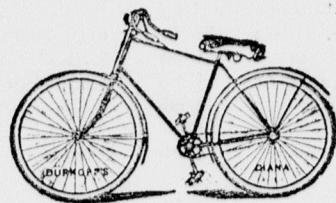
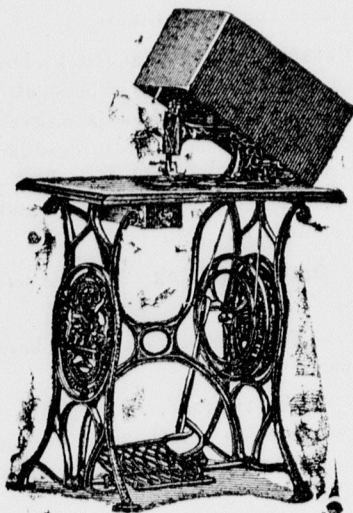
pálinka (sósórszesz),
Vértessz. győgsz.-
féle.

használatban a leghatásosabb feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképp legjobban alkalmas. Kitűnő sikerrel használhatók közhány, csusz, meghűlések, tagzúzgatás ellen, benuások, ícamoknál, gyulladási és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására: belsőleg, gyomor görcs, rozszullét, fejfájás, hasmenés stb. ellen. Valódi csak a mellékelt védjegyvel. 1 üveg 1 és 2 korona. 5 nagy üveg franco. Kapható a gyógyszerárakban, droguákban és fűszerkereskedésekben, valamint közvetlen: 22588

WERNER L. Sas-gyógysz. Lugschan,

Raktár DEBRECZEN: Dr. Rothschnek V. E., Tóth Béla, Mihalevits István gyógyszerészeknél. — Főraktár BUDAPESTEN: Török J. győgsz. király-utca. — BECS-BEN: Alto k. k. Feld-Apotheke, Stefansplatz. — Észak-és Közép-Németország részére: Dr. Mylius Engel Apotheke, LIPCSE: Dél-Németország részére: St. Afra-Hof-apotheke, AUGSBURG.

Pneumatikus kerékpárok.

Mielőtt

vásárol, vagy rendel varrógépet, vagy kerékpárt, ne mulassza el megtekinteni nagy raktáramat.

Azon országos hírnévnek örvendő „Dürkopp“-féle karika-hajós Vibrating-Shuttle, és Singer varrógépekben nagy raktárt tartok.

Házi használatra s minden ipari célokra egy családi Singer varrógép zár szekrényel 5 évi jótállással 35 frtéért s feljebb kaphatók csakis

Deutsch Edénél

Debreczen, Nagy-Hatvan-utca 1095. sz.

Minden szerkezetű varrógépek és kerékpárok javítása jutányosan elvállaltatik.

Nagy raktár tükör s képekben és áremelés nélkül részletfizetésre eladatnak.

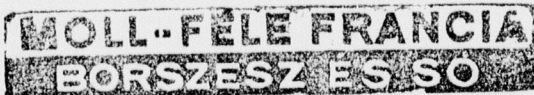
Tükör és képraktár.

MOLL SEIDLITZ POR.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírást tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és aitestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhév, azótt székrekedés, májbántalom vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredetü üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szá vize.

(Főalkatrésze: füzölysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely kora gyermekek, min felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztosítja s egy szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára 60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BECS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstantánvét mellett teljesítettnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothschnek V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.